

## Onderwerp: Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw

### Accenten binnen het onderwerp:

- paleizen, villa's, tuinen;
- commedia dell'arte, komedie/tragedie, hofmuziek, opera, comédie-ballet, hofdans, hofballet, Monteverdi;
- verschuiving van religieuze aandacht naar wereldlijke macht;
- Italiaanse hoven (hof van Mantua, de familie Medici);
- Versailles: tuinen, exterieur, interieur en wandtapijten (Lodewijk XIV);
- vorstelijke verzamelingen.

### Specificaties van het onderwerp vanuit domein B invalshoeken voor reflectie:

#### **Kunst en religie, levensbeschouwing**

- Visies op geschiedenis: christelijke heilsgeschiedenis, mythologische en historische visies op geschiedenis via scheppingsverhalen uit de oudheid en via klassieke historieschrijvers. Pogingen om - allegorisch - deze twee werelden te verbinden.
- Bijvoorbeeld: - oudheid, klassieke mythologie: liefde van de goden; - humanisme: portretten en individualisering.
- Voorbeelden: Ovidius ('Metamorfosen'); Lodewijk XIV als Apollo, zonnegod, keizercultus.

#### **Kunst en esthetica**

- Schoonheid als eenheid van delen, maat, verhouding, symmetrie, orde.
- Klassieke theorieën over schoonheid.
- Werkelijkheid en ideaal.
- Ontwikkelingen in de muziek: prima en seconda prattica, akkoordbegrip.
- Commedia dell'arte: eenheid van persoon en rol.
- Retorica en affectenleer.
- Natuur: wetten van de (goddelijke) natuur gezocht, 'schone natuur'.
- Originaliteit: inventiviteit binnen de bestaande kaders.
- Voorbeelden: Plato, Aristoteles, Alberti, Vasari, Bellori.

#### **Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht**

- Ontworsteling aan 'ambacht'; naar 'artes liberales', ook theoretische kennis. Naast 'vrije ondernemer' toch grootste status als 'hofkunstenaar'.
- Opleiding: onder Lodewijk XIV zeer gecentraliseerd in 'academies'.
- Opdrachtgevers: naast het hof ook kerkvorsten, patronage.
- Organisatie samenleving: streven van vorsten naar sterkere, centrale macht, ook economisch.
- Verzamelingen: vorsten verzamelen oudheden en eigentijdse kunst → status van de vorst.

#### **Kunst en vermaak**

- Thema's zoals liefdes der goden hebben ook een vermaaksfunctie.
- Monodie, specifiek instrumentale muziek.
- Villa's als 'lustoorden'.
- Spelletjes en fonteinen in tuinen.
- Theaterspektakel, opera (Lully, Molière).
- Hofdans, hofballet en danssuite (gestileerde dansen en muziek).

#### **Kunst, wetenschap en techniek**

- Optica, perspectief, anatomie, landmeten, cartografie.
- Onderzoek van werkelijkheid.
- Samenhangend, steeds 'mechanischer' wereld (machinerieën).
- Voorbeeld: Leonardo.

#### **Kunst intercultureel**

- Ontdekkingsreizen.
- Voorbeeld: 'Le bourgeois gentilhomme'.